

skjótt. Joki fekk tann fyrsta smáfiskin í apríl mánað 1980. Og soleiðis hevur tað so gingið. Tann litli fiskurin er fódraður nakrar ferðir um dagin og eftir eina tíð er hann vaksin so nógv, at hann kundi drepast og seljast av landinum.

John sigur, at hetta hava verið trý spennandi ár í fiskaalingini og er hann sjálvur væl nøgdur við úrslitið.

Nú er hann so í ferð við at selja alisjóðina. Hetta kemst av tí, at hann ynskir at koma víðari, og tí hann sær, at ein stórir tørvur er á eini fódur- og sláturmiðstöð, har alarar kunnu fáa vátfóður og eisini koma við fiskinum at drepa.

Ikki neyðugt við studningi

John Andreassen: — Tað er einki at ivast í, at tað ber til at reka eina alisjóð á sjónum og at fáa tað at koyra figgarliga. Tað verður ikki neyðugt við almennum studningi, fyri at tað kann mæla runt.

Hjá okkum hevur tvørleikin verið tann at vit hava ikki fingið nokk av smolti fyri enn í fjør.

— Hvussu við øðrum trupulleikum?

— Barnasjúkur fær ein altíð. Tað ber ikki til uttan nakað at flyta eina skipan frá einum landi til eitt annað uttan at mæta trupulleikum, tí óttast eru víðurskiptini ikki heilt meinlik.

— Hava hesi trý árin vist, at tað letur seg gera at ala fisk í nótum á firðunum?

— So avgjort. Tað vit eiga at arbeiða fram ímóti nú, er at gera eina føroyska typu av ringum, sum heldur til veðrið. Vit hava í Føroyum aldu kanska einar 300 dagar um árið. Hetta ger, at metal troyttast skjótari. Ein eigur tí at finna nakað, sum er meira stabilt.

— Nú hevur tú so sjálvur brúkt útlendskari hyljar?

— Tað kemst av tí, at ein m.a. hevur verið eitt sindur varðin við íløgum, og haraftrat var hetta jú ein roynd. Vit vildu vita, hvussu teir norsku hyljarnir egnuðu seg til okkara víðurskipti.

Tað hevur so vist seg, at teir útlendsku hyljarnir vóru ikki nóg góðir, hvørki aluminumhyljarnir ella plasthyljarnir.

— Hvat heldur tú um teir føroysku hyljarnar, sum teir hava í Kaldbak?

— Tað er ringt hjá mær at siga nakað um teir, tí eg havi ikki roynt teir. Men tað sigst, at teir halda hampuliga væl. Nú eru teir so eisini komnir aðrastaðni at liggja enn bert á

Kaldbaksfjørðinum, so vit fáa at siggja, hvussu teir standa seg í meiri aldu t.d.

Veksur væl

— Hvussu hava vakstrarvíðurskiptini verið í Funningsfirði?

— Tað hevur vist seg, at bæði laksur og sil vaksa sera væl, hóast vit bert hava brúkt turrfóður. Vit gjørdu eina roynd í fjør við vátfóðuri í tveir mánaðir. Vit fódraðu laks, sum var undir 2 kilo og uppá tveir mánaðir fingi vit miðalvektina uppá 4,2 kilo. Royndir aðrastaðni vísa eisini, at tá hitin í sjónum fer undir 10 stig, tá er turrfóður ikki serliga gott. Hitin í sjónum í Føroyum er altíð undir 10 stig.

John Andreassen sigur víðari, at tað er rætt, at vit ganga meira yvir til at brúka vátfóður, tí tá sodnar fiskurin fódurið betri og veksur eisini skjótari.

— Men Havsbrún er farið at gera turrfóðurspillarar. Metir tú tað at vera burturvið, ella skal tað so nýtast til onnur endamáls?

— Tað skal m.a. brúkast til klekstøðir. Tað er vanligt at fódrað verður við turrfóðuri ta fyrstu tíðina. Og haraftrat vilja tað altíð vera alarar sum mugu brúka turrfóður, tí teir hava ikki aðrar møguleikar.

Men samanumtikið kann ein siga, at vátfóður gevur størri, betri og biligari fisk.

Ongar sjúkur enn!

— Hvussu við sjúkum hesi trý árin?

— Tað hava vit einki merkt til.

— Og hvør er so orsøkin til tað?

— Helst tí vit eru so nýggir. Sjúkurnar munnu nokk fara at koma.

— Hvussu við kópi?

— Kópur er ein plága.

Eg vil ikki siga, at vit siggja kóp hvønn dag, men til tíðir er kópur at siggja hvønn tann seinasta dag, og hann kann vera rættiliga naskur.

— Nú hevur tú so roynt fiskaaling á sjónum í trý ár og nú gevst tú. Hvi gert tú tað?

— Orsøkin til at eg gevist við hesum er tann, at eg vil troyta nýggjar leiðir, sum eg haldi kunnu gagna øðrum alarum. Tær royndir eg higartil havi gjørt vísa, at tað er tørvur á eini miðstöð fyri vátfóðuri og til sláturs. Eg trúgvi nevniliga ikki, at vit í Føroyum kunnu leggja fleiri alisjóðir við tí fódur- og sláturgrundarlági, sum er í dag. Her má okkurt álvarssamt gerast skjótt bæði viðvíkjandi sláturi og fóduri.

A henda hátt ber til at

fáa ein biligan økonomi á alisjóðunum. Tað, sum í løtuni hendir, er, at vit taka fólk til at drepa fiskin, eina tíð á árinum tá tað er sera umráðandi at fódra í bestu vakstrartíð á árinum.

— Er tað tá als ikki biligari at slakta sjúkur?

— Tvørturmóti havi eg uppdagað.

Framleiða biligari

— Og nú selur tú so, tí tú vil slakta fyri aðrar?

— Ja, fyri at koma eitt stág víðari. Vit vóru álagðir at gera royndir og tær eru loknar. Tær eydnaðust eisini væl. Nú fari eg so undir at gera ensilasjufóður. Tað visir seg, at tað fara tvey kilo av ensilasjufóðuri pr. kilo vøkstur fisk. Eg vildi mett, at ein

kundi framleitt hetta fódurið fyri undir helvtina av tí verandi turrfóðurprisinum. Tv.s. at ein kann spara umleið 7 kr. kilo pr. aldan fisk, soleiðis at framleiðsluprisurin kann minka úr 24 kr. niður í 17 kr. á tí lidna fiskinum.

— Hetta broytir so fullkomiliga úrslitið, leggur John aftrat og visir á, at tað hann serliga hevur bitíð merki í, er at silini hava vist seg at vaksa serliga væl og hava verið sera væl umtókt millum keyparar. Men tey hava verið nakað ov dýr at alt. Soleiðis at rakstrarúrslitið hevur ikki verið so gott fyri silini. — Kann ein so lækka framleiðsluprisin á silum, so verður tað mundi meira lønandi at ala sil. Hetta hevur sínar fyrimunir, tí silini eru lott at fáast við og haraftrat

kemur, at tað er ein stórir marknaður fyri silum. Serliga nú vit hugsa um, at norðmenn hava lagt silini á hillina.

John sigur víðari, at okkara alilaksur hevur verið eins væl dæmdur á marknaðinum sum tann norsk, men okkara sil hava verið nógv betri umtókt.

Uppá fyrispurning hvar hann ætlar at leggja eina fódur- og sláturmiðstöð sigur John, at hon skal liggja í Sundalagnum, og ætlanin er at lata fódur longu í næsta ár.

Í løtuni er John í Noregi fyri at kanna prisin á slikum. — Eg vil hava hana so biliga sum møguligt, fyri júst at kunna selja fódurið so biligt sum gjørligt.

John heldur annars, at tað er rættiliga náttúrligt, at hann nú fer í gongd við

Nú selur hann. Í ár verða helst eini 50 tons sum kunnu drepast. Hetta hevur eitt virði uppá einar 2,5 mill. kr. Næsta ár eru 50 tons av laksi og 100 tons av silum aftur klár til at verða tikin. Her fódur John fisk á Funningsfirði

at gera fódur, tí hann hevur longu eitt grundarlag at byggja á. — Verður hetta veruleiki, so er einki at ivast í, at tað verður eitt stórt framstig fyri alingina. Vit koma tá ájavnt við norðmenn, og tað sigur nógv. Vit eru sum er sera aftarlaga.

— Hvi eru vit tað?

— Tí vit hava ikki havt møguleikar at fáa hetta náttúrliga fódurið. Frystingin hevur verið dýr.